Kyrkogårds VANDRING.se

Hans Ludvig Henriksson Brede

Hustrun Betty dog 1916 och Ludvig gifte efter något år om sig med hennes syster, änkan Elsa Johannesdotter och flyttade till henne i Södra Norgården i Sillingbyn. Hon dog 1926 och Ludvig gifte sig än en gång 1930 med Sofia Axelsson från Rud i Kila. Ludvig Brede dog under skogsarbete i januari 1939, nära 75 år gammal. Det berättas att hans häst kom hem om kvällen men utan sin ägare så grannarna fick ge sig ut i skogen att leta och fann Ludvig Brede där avliden.

Ludvig var en kreativ och idérik person och än idag finns minnesgoda Långserudsbor som kan berätta om hans många verk.

En av hans ”utsmyckningar” var de släta stenar han samlade. Stenarna målade han sen i olika färger och lade i en hög till prydnad i trädgården. Liknande trädgårdsdekorationer var inte vanliga på landsbygden på den tiden och tilltaget rönte naturligtvis en hel del uppmärksamhet från folk runt omkring.

Ludvig tillverkade också portar (grindar). Dessa tillverkade han av resterna från de plåtar där man stansat ut spadbladen vid Viksfors spad- och grepfabrik. Portarna lär ha varit vackra men också mycket originella.

Inte alla Ludvigs tilltag gav ett lyckat resultat. Han försökte en gång tillverka en spegel. Till detta, hade han hört, att kvicksilver skulle anbringas på baksidan av en glasskiva. Han inköpte därför kvicksilver, lade en glasskiva på köksbordet och beredde sig på att gå till verket. Kvicksilverkulorna rullade av glaset, trillade ner i golvet och försvann in under en soffa, berättas det. Någon spegel blev det inte.

En påfartsväg från Sillingbyn till den nya Sveavägen vid Viksfors blev tvärbrant och tung för hästarna att dra uppför. Ludvig Brede utverkade då att det byggdes en ny påfart, som blev mera långsluttande och anslöt till Sveavägen närmare Sillingsfors. Den vägstumpen kallades sedan för ”Bredevägen”.

Ludvig Brede hade ett tjockt lockigt hår. Mari på Klockarhagen hade en gång berömt honom för detta. Han svarade då att det aldrig varit en vattendroppe i håret, ”för en fresk kär behövver allri å gäre dä”. Anders på Klockarhagen berättade från sin barndom att Brede var snäll mot ”oss småpojkar”, han brukade göra pilbågar och pilar till dem.

Ludvig Brede var också intresserad av det gamla och bidrog till att detta dokumenterades. Många berättelser och sägner från gamla tider, om seder och bruk, skrock och ”skrömt” lämnade han in till Västsvenska Folkminnesarkivet, både själv och genom Ragnar Nilsson, Värmlandsbro, som gick runt och gjorde upptеckningar här i bygden. Följande berättelser är nedskrivna 1928.

Ludvig berättade sägnen om var, och varför Långseruds kyrka byggdes:

Lönnskogs kapell häroppe i skogmarka lär ha vört äldste kôrke i sockna. Senna byggde di Åsenskogs kapell. Den revs ner. De va e flicke sôm två pôjker va förälskade i. En sönda ätter gudstjänsta passa den ene på å högg ner den andre mett i körkedörra, när di geck ut. Sen ble ho slopa för dä hade begåtts mord där.

Sen ble dä fråga om var di skulle ha den tredje körka. Då tog di två tvillingoxar å ban’en stock ätter, å där di stanna mä stocken där skulle körka sättes. När oxera kom te Körkebol geck di direkt å Lansvägen å opp på backen, där ho står nu.

Seder och bruk vid exempelvis begravningar höll man strikt reda på, det skulle följa vissa ritualer:

Soldaten skulle ha kört lika (liken) ifrå soldatroten te körka iklädd uniform. Hästera hade vite näsduker i ytterän på selekroken. Å allre helst skulle dä ha vôre en svart häst. Självspillingeranes grav skulle inte fylles ordentlit mä jol utta dä skulle väre e sänke i den grava. En självspilling feck inte bäres gönom körkeporten, utan skulle löftes öfver planke. Han skulle ju allri bli Sali.

Hans Ludvig Henriksson Brede dog, som tidigare nämnts, under arbete i skogen. Han är jordfäst på Långseruds kyrkogård och vid hans grav står hans egenhändigt gjorda gravsten. Något spretiga, numera otydliga, inhuggna bokstäver anger: H.L. HINRIKSON FAMILJGRAF

Texten till trots vilar här bara Ludvig Brede själv. Hustrun Sofia flyttade efter makens död tillbaka till Kila för att sedan bosätta sig i Göteborg. Hennes grav finns på Kila kyrkogård. Ludvigs fem barn flyttade också från trakten och blev bosatta i Stavnäs, Arvika, Längbro och Stockholm.

Den gamla bilden är tagen i Sillingbyn omkring 1925. Ludvig sitter längst fram i mitten. Bakre raden från vänster: Daniel Ström, Sillingbyn, Per Jonsson, Hyttan Gisslebyn, Malin Hager, Stavnäs, Hedvig Jonsson, Nergårn’, Elsa Jonsson, gift Olofsson, Hyttan Gisslebyn, Karl Olsson, Stavnäs och Sigrid Jonsson, Hyttan Gisslebyn.

Kyrkogårds VÄNDRING.se

Källa: Texten är hämtad, med några få ändringar, ur Sylvia Olssons bok om Hemmanet Ärtviken.

.
.